

reg. št. 7.

KOLEKTIVNA POGODBA

z dne 26. maja 1937

s katero se v smislu § 5 zakona o
zaščiti delavcev ter § 209 obrt-
nega zakona urejajo delovne raz-
mere stavbnega delavstva
v dravski banovini

Cena Din 2.-

Za tožile: Delodajalske in delojemalske organizacije
podpisnice pogodbe — Tisk Ljudske tiskarne v Mariboru

zakona o zaščiti delavcev ne vštejejo v delovni čas. Angleška sobota se izvaja povsod, kjer to zahteva 2/3 zaposlenega delavstva. V tem primeru je tedenski delovni čas 56 ur.

2. V kolikor se bo vršilo prekočasno delo, bodo plačevala podjetja za tako prekočasno delo zakoniti pribitek 50%.

3. Za prekočasno delo v nočnem času se plačuje 100% pribitek na normalno plačo. Kot nočni čas je smatrati čas od 22. ure do 5. ure zjutraj v smislu § 19. zakona o zaščiti delavcev.

4. Delo ob nedeljah in zakonitih praznikih počiva. Ako bi se moralo na nedeljo ali praznik obratovati, se plača 50% pribitek na normalno plačo.

5. Kot prazniki v smislu točke 4 se smatrajo: Božič (2 dni), Novo leto, Sv. Trije Kralji, Sv. Jožef, Vnebohod, Veliki ponedeljek, Telovo, Sv. Peter in Pavel, Sv. Ciril in Metod, Veliki Šmaren, Vsi sveti in Brezmadežno spočetje. Poleg tega počiva delo tudi na 1. maj.

Člen 3.

Mezde, zaslužki, odtegljaji.

1. Mezde se plačujejo na uro, po akordu ali pavšalu. Način plačila objavi vsako podjetje. Višina zaslužka se ravna po mezdni tarifi, ki je priključena tej pogodbi. Za urno mezdo veljajo kategorijski urni zaslužki, diferencirani po kate-

gorijah in mezdnih stopnjah navedenih v mezdni tarifi.

2. Zaslužki se izplačujejo v gotovini in sicer tedensko ali 14 dnevno, kakor to objavi vsako podjetje. Delojemalcu pa se daje za primer 14 dnevnega izplačevanja na željo predujem v višini cca. 80% pripadajočega zaslužka za prvi teden plačilne periode. Pri izplačilu mora dobiti delojemalec plačilni izkaz, iz katerega mora biti razvidna plačilna perioda ter vsi podatki o zaslužku in odtegljajih. Plačilna perioda se zaključi v četrtek, izplačilo se vrši v soboto.

3. Zoper netočno izplačilo se mora delojemalec pritožiti takoj pri izplačilu, zoper obračun pa tekom dveh delovnih dni.

4. Izplačevanje mezd pri stavbah na sedežu podjetja se začne takoj po končanem delu. Le v slučaju nujnih zadržkov ali ovir se zamore pričetek izplačevanja odgoditi za največ pol ure. Isto velja za dela izven sedeža podjetja s tem, da se zamore vsled nujnih zadržkov ali ovir začetek izplačila odgoditi do največ ene ure. Vsako nadaljno čakanje na začetek izplačila se plača kot nadurno delo. Obstojanje nujnih zadržkov ali ovir je takoj sporočiti delavskim zaupnikom.

Člen 4.

Mezdni razredi.

V svrhu določitve višine mezd se razdele posamezni kraji v sledeče mezdne razrede:

a) Za gradbeno stroko:

I. razred: Ljubljana.

II. razred: Maribor, Bled, Celje, Javornik, Jesenice, Kamnik, Kranj, Lesce, Radovljica in Trzič s svojimi ožjimi gradbenimi okoliši. Dalje občine Ježica, Št. Vid nad Ljubljano, Dev. Mar. v Polju, Dobrunje in Rudnik.

III. razred: Srezi z razvito industrijo in sicer: celjski, dravograjski, gornjegrajski, kamniški, konjiški, kranjski, laški, litijski (levi breg Save), ljubljanski, mariborski levi in desni breg, radovljjski, slovenjgraški in škofjeloški (spodnji del). Poleg tega še kraji: Brežice, Kočevje Krško, Litija, Novo mesto, Ptuj, Rogaska Slatina, Sevnica s svojimi gradbenimi okoliši.

IV. razred: Srezi: Brežiški, kočevski, krški, litijski (desni breg Save), logaški, novomeški, ptujski in škofjeloški (gornji del). Poleg tega še kraji: Gor. Radgona, Ljutomer in Murska Sobotna s svojimi ožjimi gradbenimi okoliši.

V. razred: srezi: črnomeljski, dolnjelendavski, ljutomerski, murskosoboški, šmarski.

b) Za tesarsko stroko na območju »Združenja tesarskih mojstrov Ljubljana«.

I. razred: Mesta: Celje, Ljubljana, Maribor. Srezi: Kamnik, Kranj, Laško, Ljubljana, Radovljica, Škofja Loka.

II. razred: Srezi: Brežice, Kočevje, Krško, Litija, Logatec, Novo mesto.

III. razred: Srez: Črnomelj.

Člen 5.

Mezdana tarifa.

a) za gradbeno stroko:

Mezdni razred	Zidarji in tesarji po 3 letih od izučitve	Zidarji in tesarji do 3 let po izučitvi	Delavci
I.	5.50 — 5.75	4.75 — 5.25	3.25 — 3.75
II.	5.25 — 5.75	4.50 — 5.—	3.— — 3.50
III.	5.—	4.25	2.75 — 3.25
IV.	4.50	3.75	2.50
V.	3.75	3.—	2.25

1. Mladoletni delavci do 18. leta starosti prejemajo v I. in II. mezdnem razredu najmanj Din 2.50 na uro, v ostalih razredih pa najmanj Din 2.—.

2. Po tej tabeli so plačani tudi tesarji, ki so zaposleni in plačani pri gradbenih podjetjih.

3. Mezde navedene v tej tarifi so minimalne ter se podjetja obvezujejo:

a) v I. mezdnem razredu: najmanj polovico zidarjev in tesarjev z nad 3 letno dobo plačati z mezdo Din 5.75. Najmanj tretjino zidarjev in tesarjev s pod 3 letno dobo z mezdo Din 5.— in nadaljno tretjino z mezdo Din 5.25.

b) v I. mezdnem razredu: plačati delavcem za prvih 14 dni mezdo najmanj Din 3.25, katera se

*tesarji, gradarji 8-12% niče
konstrukcijski do 5%*

nato avtomatično zviša na Din 3.50. Najmanj tretjina delavstva pa mora imeti plačo Din 3.75.

c) v II. mezdnem razredu: plačati približno tretjini zidarjev in tesarjev z nad 3 letno dobo višjo mezdo Din 5.50 ter drugi tretjini Din 5.75, odnosno s pod 3 letno dobo Din 4.75 ter Din 5.—.

d) v II. mezdnem razredu: plačati delavcem za prvih 14 dni mezdo najmanj Din 3.—, katera se nato avtomatično zviša na Din 3.25. Približno tretjina delavstva mora imeti plačo Din 3.50, v Mariboru z gradbenim okolišem pa mora imeti tri četrtine delavstva plačo Din 3.50.

4. Mezde se plačujejo po onem mezdnem razredu, v katerega spada kraj, kjer se izvršuje stavbno delo ne glede na to, če je sedež podjetja v kraju, ki spada v kak drug razred.

b) za tesarje na območju Združenja tesarskih mojstrov Ljubljana:

Mezdni razred	Tesarji po 3 letih od izučitve	Tesarji do 3 leta od izučitve in tesarji v starosti nad 55 let
I.	5.50 — 5.75	4.50
II.	4.25	3.75
III.	3.75	3.25

Podjetja se obvezujejo, da bodo imela najmanj polovico tesarjev z nad 3 letno dobo zaposlenih s plačo Din 5.75.

c) Ostale kategorije.

Za ~~ostale~~ kvalificirane delavce, dalje za železokrivce, odrarje, minerje, ricarje in kamnoseke ~~se~~ bodo uredile mezde s posebnim sporazumom, ki bo tvoril sestavni del te pogodbe. Dotlej pa morajo imeti mezde, ki so višje od najvišje mezde delavcev v dotičnem mezdnem razredu. Sedanje višje mezde se do zaključka dotičnega dela ne smejo znižati.

Člen 6.

Akordi.

1. Podjetja, ki izvršujejo gotova dela v akordu, morajo vršiti ta dela le v lastni režiji ter se vsako oddajanje akordnih del posebnemu akordantu ukine. Akordne postavke se določijo sporazumno med podjetjem in akordno partijo. V akordno partijo spadajo poleg profesionalistov tudi strežaji ter se sestavi partija le iz pri podjetju zaposlenih delavcev.

2. Ako se akordno delo vsled kakih ovir začasno prekine, se dotične delavce prvenstveno zaposli pri drugih delih.

3. Delavcu, ki dela v akordu, se garantira najmanj temeljna mezda, ki se mu izplačuje redno na izplačilne dneve.

4. Diferenca med temeljno mezdo in akordnim zaslužkom se izplača po končanem akordnem delu in to procentualno med vse pri akordnem

delu zaposlene delavce, upoštevajoč kot ključ za razdelitev delovne dneve in temeljno mezdo posameznikov, v kolikor se podjetnik in delojemalci drugače ne sporazumejo.

Člen 7.

Delavski zaupniki.

1. Delavski zaupniki se volijo v smislu čl. 1 navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov po skrajšanem postopku pri vsakem podjetju, ki zaposluje v enem in istem kraju vsaj 15 delavcev. Stremi naj se, da ima vsaka večja stavba zaupnika.

2. Ako sta postavljeni dve ali več list, se izvrše volitve na ta način, da se sestavi volilni odbor iz po enega predstavnika vsake liste, ki izda volilne listke in izvede po delu tajne volitve ter javi rezultat podjetniku.

3. Za tesarska podjetja se izvolijo zaupniki na sedežu podjetja.

4. Delavski zaupniki izvršujejo naloge, predvidene v § 109 zakona o zaščiti delavcev.

5. Podjetja zaupnikov brez tehtnih razlogov ne bodo premeščala na druge stavbe in ne bodo odpuščala, ako ne zagreše prestopka po § 239 o. z., dokler ne pade število delavcev dotične profesije, kateri pripada zaupnik, nad polovico.

6. Ako se zaupnika iz tehtnih razlogov prestavi za stalno na drugo stavbo, stopi na njegovo mesto namestnik odnosno, ako ni namestnika,

se takoj izvoli nov zaupnik, prestavljenemu zaupniku pa prestane mandat. Isto velja za primer odpusta tako, da število zaupnikov vedno odgovarja določbam § 114 zakona o zaščiti delavcev.

7. Delavec, sprejet na poskušnjo, zamore biti enako izvoljen za zaupnika, vendar se ga lahko odpusti tekom poskusne dobe poleg v primerih točke 5, ako se ugotovi, da je za odrejeno delo nesposoben.

Člen 8.

Sprejemanje in odpuščanje delavcev.

1. Delojemalce sprejema in odpušča lastnik podjetja ali njegov za to določeni pooblaščen organ.

2. Za zidarskega in tesarskega kvalificiranega delojemalca se sme nastaviti le oni, ki ima dokazila o usposobljenosti za ta poklic. Določi se prehodna doba dveh let, v kateri se registrirajo delavske (poslovne) knjižice kvalificiranih zidarjev in po potrebi tesarjev po za to določeni komisiji (Delavska zbornica in prizadete prisilne organizacije delodajalcev). Za registracijo pridejo v poštev le oni tesarji brez učnih spričeval, ki so tesarsko delo že vršili pred 1. I. 1923.

3. Nobenega delojemalca se ne sme zaposliti preko 8 dni brez delavske knjižice ali kakega drugega veljavnega izkazila.

4. Odpovedni rok je obojestransko 14 dnevni v smislu določb obrtnega zakona in to po možnosti na plačilne dneve.

5. Pri odpovedi mora delojemalec in podjetnik postopati po določenih obrtnega zakona (§ 234 in 309) ter mora izročiti delavsko knjižico delojemalcu pri izplačilu, ki se mora izvršiti na dan poteka odpovednega roka, sicer traja službeno razmerje do izročitve knjige in izplačila. Za delavske knjige, ki se ne dvignejo 3 dni po izstopu, podjetnik ne odgovarja.

6. Pri gradbenih delih se zaposluje prvenstveno delavce iz dotičnega kraja in okolice.

7. Delojemalci morajo pridno delati ter vestno izpolnjevati odrejene dolžnosti.

8. Najstrožje je prepovedano nositi alkoholne pijače na stavbe. Delojemalec, ki pride pijan na delo, se sme v smislu § 239 o. z. takoj odsloviti. V spornih slučajih posreduje delavski zaupnik.

Člen 9.

Učenci.

1. Za učenca se more sprejeti le onega, ki je dopolnil 14. leto starosti.

2. Učna doba traja v smislu § 243 o. z. najmanj tri leta in ne sme biti v nobenem slučaju skrajšana.

3. Učenci se smejo zaposliti samo pri delu, ki jim je potrebno za strokovno izobrazbo.

4. Mladoletni delavci in učenci do starosti 18 let se ne smejo uporabljati za nočna dela izvzemši primere, navedene v § 18 zakona o zaščiti delavcev.

5. Vajencu se mora dati plačani prosti čas za posečanje strokovne nadaljevalne šole, v kolikor se vrši pouk med delovnim časom.

Člen 10.

Postopek pri pomanjkanju dela.

1. Če je podjetje v zimskem času ali iz kakega drugega razloga primorano delo skrajšati, je dolžno o tem obvestiti zaposlene delojemalce en dan preje.

2. Če je podjetje primorano v sezoni iz kakoršnega koli razloga delo prekiniti za krajšo dobo, je dolžno o tem obvestiti zaposlene delojemalce 2 dni preje.

3. Ako ukrep pod 1.) ne bi zadostoval in bi se morala izvesti redukcija delojemalcev, bo podjetje, kolikor to dopuščajo razmere podjetja, upoštevalo socialne prilike delojemalcev.

Člen 11.

Bolezen in ostali zadržki pri delu.

1. Delavstvo obdrži pravico do mezde svoje kategorije v vseh slučajih, ki jih navaja obrtni zakon v §§ 219 in 220.

2. Ako je delavec zadržan od dela radi lastne bolezni ali nezgode, mu pritiče mezda za največ en teden.

3. Glede nadaljnjih važnih razlogov iz § 219 o. z. so se pogodbene stranke zedinile na sledeče tolmačenje:

a) pismeni poziv pred sodišče ali oblast v zadevah, ki niso nastale po lastni krivdi delavca ali niso pokrenjene v njegovo korist, ako se ne more pozivu odzvati v prostem času in ako po zakonu ni upravičen zahtevati pričnino ali odškodnino od oblasti ali od tretjih oseb; v tem primeru pritiče mezda za neobhodno zamujeni delovni čas, a največ za en dan;

b) nenadno težko obolemje ali težka nezgoda najbližjih družinskih članov (starši, otroci, mož, žena), ako žive z delavcem v skupnem gospodinjstvu, vendar je treba nedvoumno dokazati, da je bila prisotnost delavca radi osebne nege neobhodno potrebna; v takih primerih pritiče mezda za največ en dan v izredno težkih slučajih pa do največ dveh dni;

c) lastna poroka, ako se dokazano ne more izvršiti na nedeljo ali praznik, za en dan;

č) porod v lastni družini, ako je delavčeva prisotnost potrebna, za največ en dan;

d) smrt v družini (točka b), ako je živel umrlj z delavcem v skupnem gospodinjstvu, za največ dva dni, če umrlj ni živel z delavcem v skupnem gospodinjstvu, pa za največ en dan;

e) lastna selitev poročenih delavcev; v tem primeru pritiče samo enemu družinskemu članu mezda za neobhodno zamujeni čas, a največ en dan enkrat na leto in to le v slučaju, da je dotični nepretrgoma že 6 mesecev zaposlen pri dotičnem podjetju;

f) ambulatorično zdravljenje, ako se ne more vršiti v prostem času, za neobhodno zamujeni čas;

4. V vseh slučajih mora delavec zadržek nemudoma javiti delodajalcu ter mora predložiti ustrezno pismeno potrdilo. V slučaju zadržka radi bolezni mora delavec predložiti potrdilo uradnega zdravnika ali OUZD o vzroku in trajanju nesposobnosti za delo. Potrdila je predložiti pri prvem izplačilu, odnosno najkasneje v 14. dneh.

5. V slučaju zlorabe se more delavca brez odpovedi odpustiti.

6. V smislu § 220 o. z. pripada delavstvu urna mezda za čakanje na delo, povzročeno po različnih ovirah, ki jih delavec ni zakrivil, kakor n. pr. popravilo strojev, čakanje na material itd.

7. Odškodnina pa ne pritiče v primeru višje sile, kakor n. pr. povodenj, požar, potres, vojna, javni nemiri, popolna ali delna stavka v lastnem podjetju in pri profesionistovskih delih na stavbi, kakor tudi pri izdelovanju in dovozu materiala, pomanjkanju ali pokvarjenju pogonskih ali

obratnih sredstev, ako ga podjetje ni zakrivilo niti moglo preprečiti.

8. Delavcu, ki je bil pri podjetju nepretrgoma zaposlen najmanj leto dni, pa je vpoklican na vojaške vaje, pripada za čas vojaške vežbe, vendar največ za 4 tedne, urna mezda za zamujene delovne dni po odbitku hranarine po Din 7.— dnevno.

Člen 12.

Zdravstveni in higijenski predpisi.

1. Na vsaki večji stavbi mora biti delojemalcem na razpolago poseben prostor za preoblačenje, umivalnica ter sanitetna omarica za prvo pomoč v nezgodi. Pri vseh gradbenih delih mora biti na razpolago zaprto stranišče, ki ga je držati v higijenskem stanju. Delojemalcu mora biti na razpolago pitna voda, za katero mora biti vedno čista posoda.

2. Na stavbi pri gradbenih delih mora obstojati strogi red in snaga, kar nadzoruje od podjetja imenovani pooblaščenec. Za čiščenje odredi podjetje enega ali več delavcev, ki vrše čiščenje med delovnim časom.

3. Delavski zaupniki, ki opazijo nedostatke, morajo o teh takoj poročati podjetniku odnosno določenemu pooblaščenцу, ki odredi potrebno, da se nedostatki odpravijo.

Člen 13.

Delavske kuhinje.

Pri večjih gradbenih delih izven mest lahko podjetje delojemalcem sezida na svoje stroške, ako to delojemalci žele, ognjišče s kotlom in postavi kolibo za gospodinjstvo kuhinje, ki jo vodijo delojemalci sami ali posebno za to od strani delojemalcev odrejena oseba. Pravilnost poslovanja nadzoruje, kakor tudi višino režijskih stroškov, poseben tričlanski odbor, ki ga izvolijo delojemalci z absolutno večino glasov. Stroški obratovanja kuhinje gredo v breme delojemalcev. Podjetnik se obveže dajati brezplačno na razpolago za kurivo nerabne lesne odpadke pri stavbi. Podjetniku se mora pisмено javiti vodstvo kuhinje, ter ima pravo pregledovati ureditev kuhinje in hrano.

Člen 14.

Red in nadzorstvo na stavbi.

1. Delo na stavbi vodi podjetnik ali od njega za to imenovani pooblaščenec. Delojemalci so dolžni točno izpolnjevati njegove ukaze in navodila, na zaupani material in na orodje je dolžan vsak delojemalec strogo paziti, da se koristno porablja in ne poškoduje.

2. Zidarjem, tesarjem in vsem ostalim delojemalcem sme dajati navodila in ukaze ter njih razporejati na delo podjetnik ali imenovani po-

oblaščenec. Sploh se imajo delojemalci v vseh vprašanjih, ki se tičejo dela na stavbah, pokoriti samo imenovanemu pooblaščenecu. Ker je vsled tega nujno potrebno, da so pooblaščenecu poznane vse odredbe v tarifni pogodbi, mu mora biti en izvod tarifne pogodbe na razpolago.

3. Ukazi podjetnika ali imenovanega pooblaščenca morajo biti izvršeni v dostojni obliki. Zahteva se z obeh strani vljudno obnašanje.

4. Ves material na stavbi je last delodajalca ali lastnika. Vsled tega delojemalci ne smejo ta material drugje uporabljati, kakor je to ukazano. Odnášanje tudi najmanjših delov brez vednosti delodajalca je razlog za takojšnji odpust.

5. Vsak kvalificiran delojemalec (zidar, tesar) mora imeti svoje lastno orodje v popolnoma dobrem stanju.

Zidar mora imeti:

Veliko kladivo (macolo) in malo kladivo, dve zidarski žlici (kele), veliko in malo ponvico za malto, merilo, grezilo z najmanj 4 m dolgo vrstico (Rebschnur), vodno tehtnico (Wasserwaage), mali leseni ali železni trikotnik, leseno desko (stossmann), tri male deščice (plazne), razne nože za rezanje profilov na ometu, zidarski čopič za močenje (špricanje), konico ter dleto dolgo nad 20 cm.

Tesar pa mora imeti lastno običajno tesarsko orodje.

Za vse ostalo orodje, ki ga podjetnik izroči delojemalcem v uporabo, je podjetnik upravičen pri pokvari ali izgubi istega zahtevati povračilo škode od dotičnega (posameznika ali skupine), ki je orodje prevzel, v kolikor ni dokazano, da se pokvare niso namenoma izvršile.

Orodje, ki je last delavca, se ne izposoja. Popravila dleeta, konice in kladiva, pokvarjenega odnosno obrabljenega pri delu na stavbi, se izvrše na račun podjetja.

Člen 15.

Priznanje organizacije.

Organiziranje delavcev v legalnih strokovnih organizacijah je po § 35 zakona o zaščiti delavcev dovoljeno, ter podjetja ne bodo izvajala nikakih konsekvenc napram delavcem samo radi njih pripadnosti kakšni strokovni organizaciji.

Člen 16.

Kazni.

1. Izrekati se smejo kazni, ki jih predvideva poslovni red. Podjetja, ki nimajo poslovnega reda, smejo uporabljati kazni samo v one socialne namene, ki se določijo sporazumno med podjetnikom in delavskimi zaupniki.

2. Odškodnine za pokvarjenje strojev, materiala in slično se ne smatrajo kot kazni.

3. V slučaju spora veljajo določila razsodišča.

oblaščenec. Sploh se imajo delojemalci v vseh vprašanjih, ki se tičejo dela na stavbah, pokoriti samo imenovanemu pooblaščenecu. Ker je vsled tega nujno potrebno, da so pooblaščenecu poznane vse odredbe v tarifni pogodbi, mu mora biti en izvod tarifne pogodbe na razpolago.

3. Ukazi podjetnika ali imenovanega pooblaščenca morajo biti izvršeni v dostojni obliki. Zahteva se z obeh strani vljudno obnašanje.

4. Ves material na stavbi je last delodajalca ali lastnika. Vsled tega delojemalci ne smejo ta material drugje uporabljati, kakor je to ukazano. Odnášanje tudi najmanjših delov brez vednosti delodajalca je razlog za takojšnji odpust.

5. Vsak kvalificiran delojemalec (zidar, tesar) mora imeti svoje lastno orodje v popolnoma dobrem stanju.

Zidar mora imeti:

Veliko kladivo (macolo) in malo kladivo, dve zidarski žlici (kele), veliko in malo ponvico za malto, merilo, grezilo z najmanj 4 m dolgo vrstico (Rebschnur), vodno tehtnico (Wasserwaage), mali leseni ali železni trikotnik, leseno desko (stossmann), tri male deščice (plazne), razne nože za rezanje profilov na ometu, zidarski čopič za močenje (špricanje), konico ter dleto dolgo nad 20 cm.

Tesar pa mora imeti lastno običajno tesarsko orodje.

Za vse ostalo orodje, ki ga podjetnik izroči delojemalcem v uporabo, je podjetnik upravičen pri pokvari ali izgubi istega zahtevati povračilo škode od dotičnega (posameznika ali skupine), ki je orodje prevzel, v kolikor ni dokazano, da se pokvare niso namenoma izvršile.

Orodje, ki je last delavca, se ne izposoja. Popravila dleeta, konice in kladiva, pokvarjenega odnosno obrabljenega pri delu na stavbi, se izvrše na račun podjetja.

Člen 15.

Priznanje organizacije.

Organiziranje delavcev v legalnih strokovnih organizacijah je po § 35 zakona o zaščiti delavcev dovoljeno, ter podjetja ne bodo izvajala nikakih konsekvenc napram delavcem samo radi njih pripadnosti kakšni strokovni organizaciji.

Člen 16.

Kazni.

1. Izrekati se smejo kazni, ki jih predvideva poslovni red. Podjetja, ki nimajo poslovnega reda, smejo uporabljati kazni samo v one socialne namene, ki se določijo sporazumno med podjetnikom in delavskimi zaupniki.

2. Odškodnine za pokvarjenje strojev, materiala in slično se ne smatrajo kot kazni.

3. V slučaju spora veljajo določila razsodišča.

Člen 17.

Splošne odredbe.

1. Delojemalcem, ki delajo v vodi, mora podjetnik na lastne stroške preskrbeti potrebno število gumijastih škornjev, katere pa sme delavec uporabljati le v delovnem času.

2. Delavcem pri obdelavi kamna se dostavi zaščitna očala.

3. Škornji in očala morajo biti vedno v uporabnem stanju, ter mora podjetnik pravočasno izvršiti potrebna popravila oziroma izmenjave.

4. Za dela oziroma popravila v starih greznicah in javnih kanalih, nadalje pri delih v talni vodi se plača posebna doklada do 50% na normalno mezdo. Glede višine doklade se sporazumejo podjetnik in delojemalci pred začetkom dela.

5. Ako delavci v slučaju slabega vremena vedrijo manj kot pol ure v enem delovnem dnevu, se jim ta zamuda ne sme odtegniti pri plači, ter se vsled take zamude delovni čas ne sme podaljšati brez odškodnine.

Člen 17.

Razsodišče.

1. Delodajalci in delojemalci se sporazumejo, da se poverijo vsi spori, nastali iz kolektivne pogodbe, kolikor ne bi bili dovoljno rešeni že

neposredno med strankami samimi, razsodiščnemu odboru.

2. Razsodiščni odbor ima svoj sedež v Ljubljani in je kompetenten za reševanje vseh sporov med delodajalci in delojemalci gradbene stroke, ki bi se pojavili na teritoriju Dravske banovine. V svrhu večje ekspeditivnosti ter rešavanja nesoglasij lokalnega značaja se ustanovi v Mariboru poslovnicarazsodiščnega odbora, ki rešuje vse one spore, ki mu jih odstopi v rešitev razsodiščni odbor v Ljubljani.

3. Razsodiščni odbor je sestavljen iz enega državnega uradnika kot predsednika, ki ga odredi ban ter po dveh zastopnikov prizadetih strank. Poslovnico v Mariboru, ki je enako sestavljena, imenuje po predhodnem zaslišanju delojemalskih in delodajalskih organizacij razsodiščni odbor v Ljubljani, predsednika pa imenuje ban.

4. Za člane razsodiščnega odbora iz vrst katerih se odrede zastopniki za vsako zasedanje razsodišča, se določijo:

a) štiri zastopniki delodajalcev in sicer po en član Inženjske Komore, Združenja pooblaščenih graditeljev, Združenja zidarskih mojstrov in Združenja tesarskih mojstrov.

b) štiri zastopniki delojemalcev in sicer: po en član Saveza gradjevinarskih radnika, Južo-

slovanske strokovne zveze, Narodno strokovne zveze ter Zveze združenih delavcev;

c) zastopnik Delavske zbornice.

Za vsakega zastopnika se odredi namestnika.

Enako se določijo člani razsodiščnega odbora v Mariboru.

5. Razsodiščni odbor, ki sklepa v posameznih sporih, se sestavi tako-le:

a) za spore nastale v inženjerski ali graditeljski stroki, se pokliče v razsodišče zastopnika Inženjerske komore in Združenja pooblaščenih graditeljev;

b) za spore v zidarski stroki se pokliče v razsodišče zastopnika Združenja zidarskih mojstrov in Združenja pooblaščenih graditeljev;

c) za spore v tesarski stroki se pokliče v razsodišče zastopnika Združenja tesarskih mojstrov in Inženjerske komore;

d) za delojemalce se pokliče v razsodišče zastopnika Delavske zbornice in — ako gre za spor poedinca — zastopnika organizacije, kateri pripada, če pa ni organiziran, zastopnika, ki ga izmed razsodišča sam predlaga. Ako gre za spor na stavbi, ki je splošnega značaja, se glede delojemalskega zastopnika sporazumejo organizacije, ki imajo na stavbi svoje člane, ako je le ena organizacija, zastopa delojemalce predstavnik dotične organizacije v razsodiščnem odboru.

6. Vsaka stranka lahko prisostvuje razpravi sama odnosno potom svojega pooblaščenca.

7. Razsodiščni odbor je sklepčen samo, če so navzoči vsi člani, to je predsednik in polno število članov — zastopnikov spornih strank. Ako je kak član razsodišča zadržan, mora poskrbeti, da se udeleži razprave njegov namestnik. Sklepa se z večino glasov na podlagi vsestranske preiskave ter ocene podanih dokazov. Sklepanju prizadete stranke ne prisostvujejo.

Odločba razsodiščnega odbora se objavi takoj ustmeno, vpiše v zapisnik ter na zahtevo strank izda tudi pismo. Odločba razsodiščnega odbora je obvezna za vse stranke podpisnice te kolektivne pogodbe.

Odločbe razsodiščnega odbora obvezujejo stranke za čas, za katerega so izdane ter spolnjujejo kolektivno pogodbo v kolikor je šlo za tolmačenje iste. Zoper odločbo razsodiščnega odbora ni pravnega sredstva ter je odločba pravomočna v onem okviru pristojnosti razsodiščnega odbora, na katerega sta se sporazumeli stranki.

Člen 19.

Uveljavljenje in odpoved pogodbe.

1. Ta pogodba stopi v veljavo dne 4. junija 1937 ter je veljavna do 31. XII. 1937.

2. Pogajanja za sklenitev nove kolektivne pogodbe skliče kr. banska uprava — Inspekcija dela. V kolikor se ne bi sklenila nova pogodba pred potekom veljavnosti stare pogodbe, se ta

avtomatično podaljša do sklenitve nove, a največ za 3 mesece.

3. S to pogodbo ostane nedotaknjena pravica podjetja, kakor tudi delojemalcev glede razveze službenega razmerja z zakonitim 14 dnevним odpovednim rokom.

4. Eventuelne obstoječe individualne pogodbe, kakor tudi kolektivne pogodbe posameznih podjetij, ki predvidevajo ugodnejša določila za delojemalce, ostane v veljavi, dokler se pravilno ne odpovedo.

5. Pogodba velja tudi za ona javna gradbena dela, katera izvršujejo podjetniki ter bodo javne ustanove kalkulirale proračune z mezdami te pogodbe.

Določila te pogodbe pa ne veljajo za zasilna dela, katera vršijo javne ustanove (država, banovina, občine) v lastni režiji z namenom, da omilijo brezposelnost in da omogočijo skromno preživljanje brezposelnemu in obubožanemu prebivalstvu.

6. Mezde te kolektivne pogodbe so obvezne tudi za vsa dela v lastni režiji tovarn odnosno privatnikov, kakor tudi za dela, ki se izvršujejo na podlagi § 47 tč. 2 obrtnega zakona, v kolikor niso s specijalnimi pogodbami predvideni ugodnejši pogoji in mezde za delojemalce.

7. Podpisniki te pogodbe se obvezujejo obojestransko pobijati šušmarstvo.

Člen 20.

Prehodne odredbe.

1. Prevedba delojemalcev na nove mezde z veljavnostjo od 4. VI. 1937 se izvrši v prvi mezdni periodi, ki sledi dnevnu uveljavljenju pogodbe, po sledečih smernicah:

a) obstoječe višje mezde delojemalcev ostanejo neokrnjene do zaključka dotičnega dela;

b) nižje mezde se avtomatično zvišajo na višino predvideno v tej pogodbi tako, da bo zadoščeno tudi procentualni razdelitvi v posameznih kategorijah.

2. Za že prevzeta javna dela do 14. IV. 1937 veljajo glede mezd določbe zapisnika z dne 5. VI. 1936.

V Ljubljani, dne 26. maja 1937.

**Savez gradjevinarskih radnika Jugoslavije,
Podsavez za Slovenijo v Ljubljani:**

Franc Šuštaršič, l. r. Ignac Tratar, l. r.

Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani:

Peter Lombardo, l. r. Srečko Žumer, l. r.

Zveza združenih delavcev v Ljubljani:

France Preželj, l. r. Grebensek Slavko, l. r.

Narodna strokovna zveza v Ljubljani:

Rudolf Juvan, l. r. Franjo Rupnik, l. r.

Združenje pooblaščenih graditeljev za dravsko banovino v Ljubljani:

Miroslav Zupan, l. r. E. Kramaršič, l. r.

Združenje zidarskih mojstrov in studenčarjev v Ljubljani:

Jakob Kalc, l. r. Ivan Rogar, l. r.

Združenje tesarskih mojstrov v Ljubljani:

Josip Kreĝar, l. r. Joško Ziherl, l. r.

Ljubljanska inženjerska komora:

Ing. M. Pirkmajer, l. r.
Ing. arh. St. Rohrman, l. r.

Združenje zidarskih mojstrov v Mariboru:

Vinko Lašič, l. r. Danica Lašič, l. r.

Referat za Inspekcijo dela:

Ing. Josip Gorjanc, l. r., pom. ref. za Insp. dela.

Delavska zbornica Ljubljana:

Jurij Stanko, l. r.

(Pismeni pristaneek na podpis pogodbe potom istoimenskega združenja v Ljubljani pod številko 489-1937 z dne 8. junija 1937.)

Pripomba: Kolektivna pogodba z dodatkom vred je bila predložena od Delavske zbornice pod št. 700/37 z dne 10. junija 1937 Kr. banski upravi dravske banovine v svrhu registracije po čl. 10 uredbe o določanju minimalnih mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnavanju in razsodništvu.

I. Dodatek h kolektivni pogodbi

za stavbno delavstvo v Dravski banovini.

Čl. 1.

Kolektivna pogodba za stavbno delavstvo, sklenjena dne 26. V. 1937, velja tudi za tesarsko in studenčarsko stroko na območju Združenja tesarskih in studenčarskih mojstrov v Ljutomeru.

Čl. 2.

Mezdni razredi.

V svrhu določitve višine mezd se razdele posamezni kraji v tri mezdne razrede in sicer:

I. razred: mesti Maribor in Celje z ožjimi gradbenimi okoliši.

II. razred: mesta in kraji: Dravograd, Gornji-grad, Lendava, Ljutomer, Murska Sobota, Ptuj, Slovenjgradec ter srezi: Maribor desni in levi breg.

III. razred: vsi ostali srezi in kraji, ki ne spadajo v I. odnosno II. razred.